

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Gearresteerd in Noorwegen

Abu Dhabi Colombo Copenhagen London Luanda San José Sana'a Zagreb Abuja Chongqing Cotonou Ljubljana Luxembourg San Francisco Santiago De Chi

Gearresteerd in Noorwegen

Gearresteerd in Noorwegen

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Algemeen	7
Wat gebeurt er als u bent gearresteerd in het buitenland?	
Wat doet u als u bent gearresteerd in het buitenland?	
Wat doet het ministerie van Buitenlandse Zaken?	
2. Bijstand	9
Consulaire bijstand en de landenlijst	
De Nederlandse Vertegenwoordiging	
3. Detentie	15
Wat te doen tijdens detentie	
4. Rechtsbijstand	23
Particulier advocaat	
Pro Deo advocaat	
Tolk	
5. Het strafproces	25
6. Mogelijkheid tot strafoverdracht	35
WOTS	
WETS	
7. Tot slot	37
8. Bijlagen	39
Adressenlijst Nederlandse vertegenwoordiging	
Overige nuttige adressen	
Landenlijst	
Woordenlijst	

Inleiding

U bent gearresteerd in Noorwegen. Het is mogelijk om na uw arrestatie bepaalde hulp te ontvangen van de Nederlandse vertegenwoordiging. Deze hulp wordt consulaire bijstand genoemd. Nederlandse vertegenwoordigingen zijn ambassades, consulaten-generaal en honorair consulaten die Nederland vertegenwoordigen in het buitenland. Zij geven u informatie en staan u bij in deze moeilijke situatie. Eventueel verwijzen zij u door naar hulpverlenende instanties.

Deze brochure is geschreven om u en uw familie te informeren over rechtsbijstand, het strafproces, het gevangeniswezen en de rol van verschillende Nederlandse instanties tijdens uw detentie. Eerst vindt u informatie over wat de Nederlandse vertegenwoordiging wel of niet voor u kan betekenen. Daarna volgt informatie over uw detentie. Vervolgens wordt ingegaan op de rechtsbijstand die u kunt krijgen en het strafproces. Tot slot worden de mogelijkheden om uw straf in Nederland uit te zitten behandeld.

151

Als u in contact wenst te komen met de Nederlandse vertegenwoordiging moet u dit aangeven bij de politie en/of de gevangenis. Pas daarna wordt de Nederlandse vertegenwoordiging ingelicht over uw arrestatie en zal een consulaire medewerker van de Nederlandse vertegenwoordiging proberen zo spoedig mogelijk contact met u op te nemen. Dit kan zijn in de vorm van een bezoek, een telefoongesprek of het toesturen van een informatiepakket.

Houdt u er rekening mee dat het rechtssysteem en de gevangnissen in het buitenland anders zijn dan in Nederland.

Een arrestatie in het buitenland roept ook voor uw familieleden en/of andere relaties vaak veel vragen op. U kunt één contactpersoon in Nederland aanwijzen die contact kan opnemen en onderhouden met het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag over uw detentie. U bepaalt zelf wie deze contactpersoon is.

Contactgegevens van de hulpverlenende instanties vindt u achter in deze brochure. Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Neemt u dan contact op met de Nederlandse vertegenwoordiging in uw regio. U vindt de Nederlandse vertegenwoordiging in uw regio in de meeste hoofdsteden van het land. Adressen vindt u via de lokale autoriteiten, via het internet: www.rijksoverheid.nl of via het lokale telefoonboek.

Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

1. Algemeen

Wat gebeurt er als u bent gearresteerd in het buitenland?

Als u in het buitenland bent gearresteerd, betekent dit dat u volledig bent onderworpen aan het strafrechtstelsel van dat land. Dit strafrechtelijk stelsel kan nogal verschillen van het Nederlandse stelsel. Realiseert u zich dat u **in geen geval** een beroep kunt doen op het feit dat u buitenlander bent om u te onttrekken aan het strafrechtstelsel in een ander land.

Wat doet u als u bent gearresteerd in het buitenland?

U doet er goed aan de Nederlandse vertegenwoordiging zo snel mogelijk door de politie op de hoogte te laten brengen van uw arrestatie. Als Nederlander, of als u in bezit bent van een geldig Nederlands vreemdelingen- of vluchtelingenpaspoort, heeft u recht op contact met de Nederlandse vertegenwoordiging. Consulaire medewerkers kunnen u daar waar mogelijk en toegestaan consulaire bijstand verlenen wanneer u daar om verzoekt. Zij geven u dan advies en informatie en kunnen u doorverwijzen naar hulpverlenende instanties.

Wat doet het ministerie van Buitenlandse Zaken?

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft vooral een bemiddelende taak. Wanneer u schriftelijk aangeeft dat u van deze bemiddeling gebruik wenst te maken, zal de contactpersoon die u hebt aangewezen worden geïnformeerd over uw arrestatie. Ook zullen belangrijke zaken zoals uw verblijfplaats en uw vonnis aan uw contactpersoon worden doorgegeven. Het ministerie van Buitenlandse Zaken kan eventueel ook bemiddelen bij het overmaken van geld door familie of andere relaties. Zie hiervoor hoofdstuk 3.

De Nederlandse overheid treedt op grond van internationale afspraken niet in de rechtsgang van een ander land als het gaat om de totstandkoming van een rechterlijk oordeel over de schuldvraag en de bepaling van de strafmaat. Wel kan Nederland de lokale autoriteiten aanspreken op een menswaardige behandeling wanneer duidelijk wordt dat u slechter wordt behandeld dan de andere gedetineerden in dezelfde omstandigheden.

2. Bijstand

Consulaire bijstand en de landenlijst

Het land waar u gedetineerd bent, is verantwoordelijk voor uw welzijn. Elk land bepaalt zelf de mate van zorg aan de gedetineerden. De landen die op de landenlijst staan, voldoen op grond van internationale afspraken en verdragen aan een aantal minimum voorwaarden op het gebied van detentieomstandigheden. Dat betekent overigens niet dat de omstandigheden gelijk zijn aan die in Nederland.

Landenlijst

Als u bent gedetineerd in een land dat op de landenlijst staat, ontvangt u een basispakket consulaire bijstand. Dit basispakket bestaat uit:

- 1) Uitgebreide schriftelijke informatie over de consulaire bijstand van het ministerie van Buitenlandse Zaken en over andere instanties betrokken bij de gedetineerdenbegeleiding;
- 2) Eén persoonlijk bezoek van een medewerker van de Nederlandse vertegenwoordiging;
- 3) Mogelijk juridisch advies en begeleiding bij resocialisatie;
- 4) Een tijdschrift.

191

De landenlijst vindt u in de bijlage.

Niet op de landenlijst

Als u bent gedetineerd in een land dat niet op de landenlijst staat, ontvangt u het basispakket en een aanvullend maatwerkpakket.

Onder dit aanvullende maatwerkpakket vallen:

- 1) Vervolgbezoeken door een medewerker van de Nederlandse vertegenwoordiging;
- 2) Extra (lokale) zorg tijdens de detentie waar toegestaan;
- 3) Een maandelijks gift.

De Nederlandse vertegenwoordiging

De Nederlandse ambassade in Oslo is in Noorwegen de officiële vertegenwoordiging van Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caraïbisch Nederland. Onder de ambassade in Oslo vallen het consulaat-generaal in Reykjavik (IJsland) en in Noorwegen de consulaten in Bergen, Larvik, Stavanger, Tromsø en Trondheim. De ambassade en consulaten behartigen de belangen van alle Nederlanders in Noorwegen en IJsland.

De adressen en telefoonnummers van deze Nederlandse vertegenwoordigingen vindt u achter in deze brochure.

Contact

Een medewerker van de Nederlandse vertegenwoordiging probeert na de melding van uw arrestatie zo snel mogelijk met u in contact te komen door middel van een bezoek, een telefoongesprek of het toesturen van een informatiepakket. Dit is niet altijd eenvoudig of mogelijk en in sommige gevallen kan toestemming van de politie nodig zijn. De Nederlandse vertegenwoordiging zal altijd haar uiterste best (blijven) doen om contact met u op te nemen. U doet er verstandig aan zelf de politie in te lichten als u contact met de Nederlandse vertegenwoordiging wenst.

| 10 |

Inlichten over plaatselijke procedures

De Nederlandse vertegenwoordiging informeert u (in grote lijnen) over het Noorse lokale rechtstelsel, zoals:

- bijzonderheden over rechtshulp
- procedures over vervolging
- voorarrest
- vrijlating op borgtocht
- instellen van beroep
- aanvragen van gratie

De informatie over het lokale rechtstelsel helpt u beter te begrijpen wat er gebeurt en wat uw rechten zijn. Voor meer gedetailleerde informatie over de Noorse wet- en regelgeving kunt u terecht bij uw advocaat.

De weg wijzen naar juridische hulp

De Nederlandse vertegenwoordiging kan u de weg wijzen naar juridische hulp, zoals de rechtsbijstand waar uitgebreider op in wordt gegaan in hoofdstuk 4. De Nederlandse vertegenwoordiging kan er niet voor zorgen dat u een voorkeursbehandeling krijgt of op borgtocht vrij kunt komen. Ook kan niet in de rechtsgang van een ander land worden getreden en kan er geen onderzoek worden ingesteld naar een strafbaar feit. U krijgt bij uw arrestatie een advocaat toegewezen.

Dubbele nationaliteit

Als u naast de Nederlandse nationaliteit ook een andere nationaliteit bezit en u in het land van die andere nationaliteit bent gearresteerd, zal de Nederlandse vertegenwoordiging zich inzetten om op dezelfde manier en in dezelfde mate consulaire bijstand te verlenen als aan andere gedetineerden met (alleen) de Nederlandse nationaliteit, mits de lokale autoriteiten daar toestemming voor verlenen.

Het kan gebeuren dat de Nederlandse vertegenwoordiging u geen consulaire bijstand mag verlenen. Veel landen gaan er namelijk niet mee akkoord dat gedetineerden met een dubbele nationaliteit consulaire bijstand krijgen van de vertegenwoordiging van de andere nationaliteit.

In het geval u naast de Nederlandse nationaliteit ook een andere nationaliteit bezit en u in een derde land gearresteerd bent, dient u een keuze te maken van welke vertegenwoordiging u consulaire bijstand wenst. Voorbeeld: als u de Nederlandse én de Italiaanse nationaliteit heeft en in Costa Rica bent gedetineerd, moet u kiezen of u consulaire bijstand wenst van de Italiaanse vertegenwoordiging of van de Nederlandse vertegenwoordiging.

Minderjarige kinderen

Heeft u het ouderlijk gezag over één of meer kinderen? Op het moment dat u gedetineerd raakt, is het mogelijk dat u dit gezag niet meer kunt uitoefenen. Als de andere ouder die achterblijft ook ouderlijk gezag heeft, kan hij of zij gewoon beslissingen voor de kinderen nemen. Denk bijvoorbeeld aan beslissingen over school of medische behandelingen. Maar bent u de enige ouder die het gezag over deze kinderen heeft en gaan achterblijvende familieleden op uw kinderen passen, dan moeten zij

contact opnemen met Jeugdzorg in uw gemeente in Nederland om het gezag te regelen.

Bescherming persoonsgegevens

Het ministerie van Buitenlandse Zaken mag - om privacy-redenen en ter voorkoming van misverstanden - zonder uw toestemming geen informatie aan andere personen verstrekken.

Juridisch advies

Stichting PrisonLAW geeft onder bepaalde voorwaarden onafhankelijk juridisch advies aan Nederlandse gedetineerden in het buitenland en zet zich in voor het bestrijden van mensenrechtenschendingen.

Het is mogelijk dat PrisonLAW in samenwerking met uw lokale advocaat de verdediging in uw strafzaak voert. PrisonLAW mag in het buitenland niet zelfstandig als advocaat optreden en werkt daarom altijd samen met een lokale advocaat. Daarnaast kan PrisonLAW uw familieleden of andere contactpersonen in Nederland juridisch advies geven over uw zaak. Ook kan PrisonLAW u helpen bij een aantal procedures, zoals kwijtschelding van boetes, verzoeken tot voorwaardelijke invrijheidsstelling en het begeleiden van uw WOTS-verzoek. PrisonLAW kan gedetineerden in het buitenland bezoeken om de voortgang van de rechtszaak te bespreken. Ook overleggen zij met advocaten en instanties.

| 12 |

U kunt aan de Nederlandse vertegenwoordiging aangeven dat u begeleiding wenst door PrisonLAW. Na een intakegesprek met u of uw contactpersoon bepaalt PrisonLAW of en op welke manier zij u kunnen bijstaan in uw rechtszaak. Voor deze werkzaamheden vraagt PrisonLAW een kleine financiële vergoeding. Gesprekken met een medewerker van PrisonLAW zijn vertrouwelijk.

Meer informatie vindt u op www.prisonlaw.nl.

Resocialisatie

Bureau Buitenland van Reclassering Nederland ondersteunt gedetineerden die in Nederland wonen en een Nederlands paspoort of een geldige Nederlandse verblijfsvergunning hebben en die na de detentie terugkeren naar Nederland.

Zij doen dit door de inzet van vrijwilligers. Indien er vrijwilligers van Bureau Buitenland in uw land van detentie actief zijn (dit is niet in ieder land toegestaan), kunnen zij u bezoeken en gesprekken met u voeren over uw terugkeer op termijn naar Nederland. Verder kan Bureau Buitenland u ondersteunen met het opmaken van een sociaal rapport of het aanbieden van studiefaciliteiten. De gesprekken die u voert met de vrijwilligers zijn vertrouwelijk.

Om in aanmerking te komen voor begeleiding door Bureau Buitenland dient u het reclasseringsformulier in te vullen en terug te (laten) sturen naar Reclassering Nederland. Bureau Buitenland zal daarna contact met u opnemen.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken en Bureau Buitenland van Reclassering Nederland wisselen, als u daarvoor toestemming geeft, op beperkte schaal informatie uit.

Voor meer informatie kunnen u en uw contactpersoon kijken op www.reclassering.nl.

Extra zorg

In landen die niet op de landenlijst staan, kunt u een beroep doen op extra zorg. Bureau Buitenland van Reclassering Nederland biedt deze sociale en maatschappelijke zorg aan. Hieronder vallen een handboek stresshantering en extra bezoeken ter ondersteuning. Bespreekt u deze extra zorg met de reclasseringsvrijwilliger.

3. Detentie

Wat te doen tijdens detentie

Algemeen

In dit hoofdstuk leest u meer over het Noorse gevangeniswezen. De situatie is van toepassing op zowel huizen van bewaring als gevangnissen. De regels kunnen sterk verschillen per gevangenis. U hebt er recht op om bij binnenkomst in de gevangenis op de hoogte te worden gebracht van alle rechten en plichten die binnen de strafinrichting gelden.

Contactpersoon

U mag zelf één contactpersoon aanwijzen waarmee het ministerie van Buitenlandse Zaken contact onderhoudt. Bij voorkeur woont uw contactpersoon in Nederland en is meestal een partner, ouder, naast familielid of goede vriend/vriendin.

| 5 |

Om te weten te komen wat er met u gebeurt en hoe het met u gaat, kan een contactpersoon in Nederland contact onderhouden met het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag, Directie Consulaire Zaken en Visumbeleid, afdeling Consulaire Aangelegenheden (DCV/CA), telefoonnummer: +31 (0)70 - 348 5050, bereikbaar op werkdagen van 9.00 uur tot 12.30 uur.

Wanneer beschikbaar, zal het ministerie uw contactpersoon informeren over het volledige adres van de gevangenis en eventueel de naam en contactgegevens van uw advocaat.

Familieleden van gedetineerden die op Aruba, Sint Maarten, Curaçao en Caraïbisch Nederland wonen, kunnen zich wenden tot de Nederlandse vertegenwoordigingen op de betreffende eilanden.

De adressen daarvan vindt u achter in de brochure.

Reglement

U dient zich te houden aan de regels van de gevangenis die zijn vastgelegd in een reglement dat u bij aankomst behoort te ontvangen. Wanneer u zich niet houdt aan de regels heeft de gevangenisdirectie het recht bepaalde privileges, zoals het inkopen van artikelen bij de gevangeniswinkel en/of het telefoneren, tijdelijk af te nemen. Ook kunt u voor bepaalde tijd in een isoleercel terechtkomen.

Plaats van detentie

Over het algemeen verblijft u tijdens de voorlopige hechtenis in een huis van bewaring of in een speciale vleugel van de gevangenis in het gebied (ressort) waar het strafbare feit is gepleegd of waar de arrestatie heeft plaatsgevonden. Verzoeken tot overplaatsing in dit stadium hebben doorgaans geen resultaat. In deze periode wordt u soms in afzondering gehouden van de overige gedetineerden om het gerechtelijke vooronderzoek zo ongestoord mogelijk te laten verlopen. Als de berechting tot een onvoorwaardelijke veroordeling leidt, vindt gewoonlijk overplaatsing naar een andere strafinrichting plaats. Bepalend voor de overplaatsing zijn criteria zoals de duur van de straf, uw leeftijd, de aard van het delict en het vluchtgevaar. Op de beslissing valt nauwelijks enige invloed uit te oefenen.

| 16 |

Wanneer u gegronde redenen heeft, kunt u bij de gevangenisdirectie een verzoek tot overplaatsing naar een speciale gevangenis indienen. Betere bereikbaarheid vanuit Nederland kan bij de beslissing een rol spelen. Breng de Nederlandse vertegenwoordiging op de hoogte van uw overbrenging naar een andere gevangenis.

De omstandigheden in Noorse gevangenissen zijn over het algemeen niet slechter dan die in de Nederlandse gevangenis. De meeste gedetineerden hebben een eigen cel. Goed gedrag kan leiden tot strafvermindering.

Taal

Het kan handig zijn, zeker bij langer verblijf in de gevangenis, de taal van het land een beetje te kunnen spreken, lezen en schrijven. Contact met medegedetineerden en gevangenispersoneel verloopt dan makkelijker. Vraag naar deze mogelijkheid bij de gevangenisdirectie. De meeste gevangenissen bieden een taal cursus Noors aan.

Inkoop

Binnen de gevangenis kunt u op vastgestelde dagen artikelen kopen, zoals fruit of snoep, rook- en toiletartikelen en schrijfwaren. Het te besteden bedrag moet in redelijke verhouding staan tot het geld dat u met arbeid in de gevangenis verdient. Gebruik van privéfondsen is beperkt en kan alleen plaatsvinden met toestemming van de gevangenisdirectie.

Bezoekmogelijkheden

De bezoekmogelijkheden zijn gebonden aan regels die zijn opgenomen in het gevangenisreglement. Voor ieder bezoek moet u apart toestemming vragen.

Al uw bezoek moet in de gemeente in Nederland waar men woont een verklaring omtrent gedrag aanvragen. Dit moet voorafgaand aan het bezoek aan de gevangenis worden gestuurd. Tijdens de voorlopige hechtenis verleent de rechter-commissaris, die met het onderzoek is belast, toestemming. Nadat u veroordeeld bent, verleent de gevangenisdirecteur toestemming voor het bezoek.

| 7 |

Ook al zijn er algemene bezoekenregels, de praktijk is toch niet in alle gevangenissen gelijk. De bezoektijd in Noorwegen is in de regel tot een uur per week beperkt. U doet er goed aan om bij de administratie van de gevangenis tijdig navraag te doen over de mogelijkheden en beperkingen en de bezoeken binnen uw gevangenis. Tijdens gedwongen isolatie leidt in de praktijk alleen een met zeer goede argumenten onderbouwd verzoek tot toestemming voor het bezoek. Een dergelijk bezoek vindt onder toezicht plaats. Het gesprek moet worden gevoerd in een taal die de toezichthouder kan verstaan. Sommige gevangenissen hebben aparte bezoekenruimtes. Er zijn ook gevangenissen waar u en uw bezoeker door een glaswand van elkaar zijn gescheiden.

Wanneer u niet regelmatig bezoek kunt ontvangen, dan wordt in de regel toestemming gegeven voor een langer bezoek of voor enkele bezoeken binnen een paar dagen. Het is meestal toegestaan om twee of drie bezoekers tegelijk te ontvangen. Ook kinderen mogen op bezoek komen. De bezoekmogelijkheden kunnen worden beperkt als disciplinaire maatregel of uit veiligheidsoverwegingen.

Correspondentie

U mag onbeperkt brieven verzenden en ontvangen. Dit geldt ook als u in voorarrest verblijft. Als de rechter-commissaris anders heeft bepaald, dient dit aan u te worden meegedeeld. Er kan censuur worden toegepast op binnenkomende en uitgaande post. Dit betekent dat de politie of gevangenisautoriteiten het recht hebben de inhoud van uw brieven te controleren. Dit geldt niet voor post die afkomstig is van of gericht is aan de (toegewezen) advocaat, de geestelijke verzorger, de sociale ambtenaar en sommige justitiële autoriteiten. In het algemeen wordt ook geen censuur toegepast op post van en naar de Nederlandse vertegenwoordiging. De post kan in uw bijzijn geopend worden om te controleren of de afzender inderdaad de Nederlandse vertegenwoordiging is. Bij gevangenen met een hoog risico wordt in een dergelijk geval wél censuur toegepast.

Brieven die informatie bevatten over andere gedetineerden worden niet doorgelaten. Binnenkomende post kan worden achtergehouden als daar aanleiding toe bestaat. In de praktijk blijkt dat gedetineerden daarvan niet altijd op de hoogte worden gesteld. Censuur kan vertragend werken. Dat is vooral het geval wanneer de brief moet worden vertaald. Als u zicht wilt houden op het al of niet achterhouden van in- en uitgaande post, kunt u de brieven het beste nummeren.

| 18 |

Telefoneren

Als u in voorarrest bent mag u een keer per vier weken in uw eigen taal, in aanwezigheid van een tolk, met uw familie bellen. Wanneer het vonnis definitief is, mag u in beperkte mate telefoongesprekken voeren in uw eigen taal en op eigen kosten.

De praktijk laat zien dat de regels per gevangenis verschillen. Zo kan bijvoorbeeld als voorwaarde gelden dat een Nederlandse tolk bij elk telefoongesprek aanwezig is. Het gevangenispersoneel kan u informeren over de regels die binnen uw gevangenis gelden.

Geld ontvangen

Tijdens uw detentie kunt u de gevangenisdirectie vragen of de mogelijkheid bestaat geld aan u te laten overmaken. De manier waarop dit kan, verschilt per gevangenis. De privégeden blijven echter onder beheer van de gevangenis en mogen pas gebruikt worden na goedkeuring van de

gevangenisdirectie. Mocht uw contactpersoon geld naar u willen overmaken, dan kan de Nederlandse vertegenwoordiging de bankgegevens van de betreffende gevangenis laten doorgeven aan uw contactpersoon.

Pakketten

Het ontvangen van pakketten is niet altijd toegestaan. U doet er verstandig aan van te voren uit te zoeken of uw familie en vrienden u pakketten mogen sturen en zo ja, wat er wel en niet in die pakketten mag zitten. Voor het ontvangen van kledingstukken moet u een verzoek indienen bij de directie van uw strafinrichting.

Lectuur

De meeste gevangenissen beschikken over een bibliotheek waar u boeken en tijdschriften kunt lenen. Er zijn meestal weinig boeken in de Nederlandse taal. Abonnementen op Nederlandse kranten en tijdschriften zijn gewoonlijk toegestaan, maar alleen als deze rechtstreeks van de uitgever afkomstig zijn. De verzendkosten zijn aanzienlijk en komen voor uw eigen rekening. Familie of vrienden mogen over het algemeen geen lectuur toesturen. Doe hierover navraag bij de gevangenisautoriteit.

| 19 |

Medische zorg

Iedere detentie-inrichting beschikt over één of meer artsen die verantwoordelijk zijn voor de gezondheid van de gedetineerden. Als u een ernstige ziekte, chronische aandoening of handicap heeft, is het raadzaam dat u de gevangenisdirectie via een medisch dossier of rapport hierover inlicht. Indien het noodzakelijk is een medisch dossier bij uw Nederlandse arts op te vragen, kunt u dit doorgeven aan de Nederlandse vertegenwoordiging en kan uw contactpersoon hierbij bemiddelen. Uiteraard dient u hiervoor een machtiging aan uw contactpersoon te verlenen. Ook wanneer u medicijnen gebruikt, is het van groot belang dat u de gevangenisarts hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte brengt.

Ook noodzakelijke tandheelkundige behandeling zijn mogelijk in de gevangenis. Voor niet-noodzakelijke hulp moet u zelf betalen. Wanneer het noodzakelijk is dat de medische behandeling na uw ontslag uit de gevangenis wordt voortgezet, zal de gevangenisarts alle informatie verstrekken aan uw huisarts in Nederland.

Klachten

Klachten over de behandeling in de gevangenis kunt u bespreken met uw advocaat en de Nederlandse vertegenwoordiging. Bekeken wordt welke actie, indien nodig, uw advocaat, uzelf of de Nederlandse vertegenwoordiging moet nemen.

Het is raadzaam in eerste instantie zelf de interne klachtprocedures van de gevangenis te volgen. Behalve bij de directie van de gevangenis kunt u zich over uw behandeling rechtstreeks beklagen bij het directoraat gevangeniswezen van het Noorse ministerie van Justitie. De praktijk leert dat slechts weinig klachten gegrond worden verklaard. Klachten kunt u ook mondeling of schriftelijk indienen bij uw advocaat. Wanneer u dit doet, stelt u dan ook de Nederlandse vertegenwoordiging hiervan in kennis.

Werk

Als u veroordeeld bent en in staat tot werken, biedt de gevangenis u werk of cursussen aan. Na uw veroordeling bent u verplicht te werken of een cursus te volgen. U ontvangt daarvoor een dagelijkse financiële bijdrage. De risico's die verbonden zijn aan het verrichten van arbeid in de gevangenis worden gedekt door de Noorse staat.

Studiemogelijkheden

In de gevangenis bestaat de mogelijkheid om cursussen of een andere vorm van onderwijs te volgen. U kunt daaraan deelnemen, tenzij er dringende redenen zijn om u hiervan (tijdelijk) uit te sluiten. Dit kan voorkomen, wanneer de rechter isolatie heeft bevolen in verband met het gerechtelijk onderzoek.

Via Reclassering Nederland zijn er beperkte mogelijkheden een schriftelijke cursus te volgen. Het gaat om taalcursussen, basisonderwijs en enkele beroepsopleidingen op lager beroepsniveau voor mensen die niet eerder een diploma hebben gehaald. De reclassering kan alleen in beperkte mate de kosten van een cursus betalen, als u of uw familie en vrienden dit niet kunnen betalen. Om gelegenheid te krijgen om te studeren en studiemateriaal te mogen ontvangen, is toestemming nodig van in ieder geval de gevangenisdirectie en soms ook de officier van justitie. Het is niet altijd mogelijk om examens af te leggen in de gevangenis. Als u geïnteresseerd bent in de mogelijkheden kunt u dat aangeven op het reclasseringsformulier of doorgeven aan de vrijwilliger of aan de consulaire afdeling van

de Nederlandse vertegenwoordiging. U krijgt dan een informatiepakket met aanmeldingsformulieren toegestuurd. U kunt ook zelf een cursus aanvragen, bijvoorbeeld bij de Open Universiteit of de L.O.I. (Leidse Onderwijsinstellingen).

Sociale zekerheid

Nederlandse gedetineerden in Nederland hebben geen recht op een uitkering en AOW. Ook Nederlandse gedetineerden in het buitenland niet. Het ministerie van Buitenlandse Zaken is door nieuwe wetgeving sinds 1 januari 2014 verplicht uw gegevens door te geven aan uitkeringsinstanties. Daarnaast bent U ook zelf verplicht, eventueel via uw contactpersoon, de uitkeringsinstantie informeren over uw detentie. Uitkeringen die tijdens detentie onterecht zijn ontvangen, worden met terugwerkende kracht teruggevorderd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Sociale zorg

Alle gevangenen hebben maatschappelijk werkers. Zij zijn speciaal belast met de behartiging van sociale problemen van de gevangenen. Als u contact wilt met een maatschappelijk werker, dient u daartoe zelf het initiatief te nemen. Wanneer dat nodig is, nemen deze maatschappelijk werkers contact op met uw vrienden of familie of met Reclassering Nederland.

Verlofmogelijkheden

Als u verblijft in een (half-) open gevangenis bestaat de mogelijkheid dat u in Noorwegen een dag proefverlof krijgt. In gesloten gevangenen is dit niet mogelijk.

Einde detentie

Veroordeling wegens een misdrijf is voor Noorwegen doorgaans aanleiding om een buitenlander uit te wijzen, nadat de straf geheel of gedeeltelijk ten uitvoer is gelegd. De uitwijzing moet daarvoor wel in het vonnis zijn opgenomen. Gewoonlijk is de beslissing tot uitwijzing definitief. U bent daarna de rest van uw leven niet meer welkom in Noorwegen en de Noorse pas-unie (Noorwegen, Zweden, Denemarken, Finland en IJsland). Er is geen beroep mogelijk tegen de beslissing als zodanig, maar wel kunt u bezwaar maken tegen de bestemming van uitwijzing. U dient dit binnen een vastgestelde periode te doen.

Uitwijzing naar een ander land dan het land van herkomst wordt pas in overweging genomen wanneer dat land schriftelijk heeft laten weten bereid te zijn u toe te laten. Zo kan Nederland buitenlanders, die voorafgaand aan hun detentie zonder status in Nederland woonden, weigeren toe te laten na het einde van hun detentie in Noorwegen. De kosten van uitwijzing komen voor uw eigen rekening, tenzij u niet in staat bent deze te betalen. In dat geval betaalt de Noorse overheid. In toenemende mate volgt voor deze laatste groep geen automatische uitwijzing, maar vindt er een afweging van verschillende factoren plaats. Bijvoorbeeld de duur van het verblijf in Noorwegen, het al of niet getrouwd zijn met een Noors staatsburger en het hebben van kinderen die daar zijn opgegroeid. Maar ook de economische situatie waarin iemand verkeert, kan van belang zijn bij de afweging. Dat neemt niet weg dat veel rechters geneigd zijn iemand na een langere gevangenisstraf het land uit te wijzen.

4. Rechtsbijstand

Algemeen

Wie in Noorwegen is gearresteerd op verdenking van het plegen van een strafbaar feit, heeft recht op rechtsbijstand. Iedereen krijgt in Noorwegen in eerste instantie een pro Deo advocaat aangewezen. Voor de diensten van deze advocaat hoeft u niet te betalen. U krijgt ook een pro Deo advocaat toegewezen als u over voldoende geld beschikt om een particuliere advocaat aan te stellen. Vragen over uw rechtszaak moet u bespreken met uw advocaat. De Nederlandse vertegenwoordiging kan en mag u hierover geen advies geven.

Particulier advocaat

U kunt een particulier advocaat aantrekken. U moet er in dat geval wel rekening mee houden dat de kosten voor de diensten van deze advocaat hoog zullen zijn. De Nederlandse vertegenwoordiging kan eventueel een lijst met namen en adressen van advocaten verstrekken. Zij draagt echter geen enkele verantwoordelijkheid voor de wijze waarop de uiteindelijk door u gekozen advocaat de verdediging voert of het resultaat dat hij of zij behaalt. Het honorarium van een advocaat bepaalt u, met de nodige zorgvuldigheid, zelf in overleg met de advocaat. De tarieven kunnen per geval verschillen en zijn onder meer afhankelijk van de te verwachten hoeveelheid werk. Houdt u rekening met bijkomende kosten voor telefoon, reizen, overnachtingen en dergelijke. De advocaat kan betaling van voorschotten verlangen. Geld voor de advocaat kunt u overmaken via het normale bankverkeer. In spoedgevallen kunt u een telegrafische overboeking doen. Bij detentie in het buitenland neemt de Nederlandse overheid de kosten van de verdediging niet voor haar rekening. Het is evenmin mogelijk bij de overheid een geldlening of voorschot aan te vragen voor het betalen van uw advocaat.

U kunt een Nederlandse advocaat op eigen kosten inschakelen als adviseur voor uw Noorse advocaat. Een Nederlandse advocaat mag u alleen voor de rechtbank verdedigen als de rechter daarmee instemt. In de praktijk is daar

weinig kans toe. De ervaring heeft geleerd dat het proces door het inschakelen van een Nederlandse advocaat bemoeilijkt wordt en dat het voorarrest zelfs langer kan duren.

Pro Deo advocaat

U hebt recht op een advocaat die door de Noorse staat betaald wordt als de maximale gevangenisstraf meer is dan 6 maanden. Uw financiële omstandigheden spelen in dit verband geen rol. Hoe een pro Deo advocaat uw belangen behartigt, is sterk afhankelijk van de persoon. Er zijn goede advocaten en advocaten die zich beperken tot het hoogst noodzakelijke. Wanneer u niet tevreden bent over de wijze waarop uw advocaat uw belangen behartigt, kunt u een verzoek indienen bij de rechtbank om een andere advocaat toegewezen te krijgen. Een rechter is niet verplicht een nieuwe advocaat toe te wijzen. Bovendien hoeft een nieuwe advocaat niet altijd beter te zijn.

| 24 |

Tolk

Iedere verdachte die de Noorse taal onvoldoende beheerst, heeft recht op een tolk. Dat geldt vanaf het eerste verhoor bij de politie of de douane. Zo kunt u in beginsel een Nederlands sprekende tolk toegewezen krijgen. De ervaring leert echter dat het aantrekken van een bekwame tolk, vooral in de kleinere steden, niet altijd lukt. Soms wordt iemand ingeschakeld die de taal voldoende machtig is, maar geen tolk van beroep is. Als dit bij u het geval is, kunt u dit het beste bespreken met uw advocaat. Tijdens de rechtszittingen heeft u ook recht op een tolk. Mocht u een tolk nodig hebben, dan moet u dit kenbaar maken bij uw advocaat. Voor de diensten van deze tolk hoeft u niets te betalen. De autoriteiten zijn niet verplicht documenten schriftelijk te vertalen in de taal van een gearresteerde buitenlander. Indien u de inhoud van een verklaring niet goed begrijpt, doet u er goed aan daarover eerst duidelijkheid te verkrijgen voordat u een verklaring ondertekent. U kunt bijvoorbeeld uw advocaat of de gevangenisautoriteiten vragen om een mondelinge vertaling.

De medewerkers van de Nederlandse vertegenwoordiging kunnen en mogen niet optreden als tolk. Zij kunnen u wél uitleggen hoe u een tolk kunt inschakelen.

5. Het strafproces

Algemeen

Het Noorse strafproces verschilt aanzienlijk van het Nederlandse strafproces. Gewoonlijk wordt de strafzaak behandeld in het district waarbinnen het delict is gepleegd. Voordat u officieel wordt beschuldigd, vindt er een gerechtelijk onderzoek plaats. Het is mogelijk dat u tijdens dit onderzoek alleen contact heeft met uw advocaat en met officiële instanties zoals de Nederlandse vertegenwoordiging. Tijdens rechtszittingen zijn de advocaat en zo nodig een tolk aanwezig. In sommige gevallen wordt u naar de rechtbank gebracht, maar vindt er op die dag geen rechtszitting plaats. Vaak komt het voor dat onderzoeksgegevens of procedures op dat moment niet compleet zijn en er een latere datum voor de rechtszitting wordt vastgesteld. Vragen over uw rechtszaak dient u te bespreken met uw advocaat. De Nederlandse vertegenwoordiging kan en mag u hierover geen advies geven.

| 25 |

Hieronder volgt een beknopte beschrijving van de diverse fasen van het strafproces:

1. Arrestatie
2. Ondervraging / verhoor
3. Voorlopige hechtenis
4. Vrijlating op borgtocht
5. Voorlichtingsrapport reclassering
6. Rechtszitting
7. Vonnis
8. Hoger beroep
9. Herroeping
10. Straftijdverkorting
11. Uitlevering

Arrestatie

Bij uw arrestatie hoort u op uw rechten te worden gewezen. Als dit niet gebeurd is, is het belangrijk dit te bespreken met uw advocaat. Als regel mag een verdachte niet langer dan vijf dagen op het politiebureau worden vastgehouden voor verhoor. Als u de status van verdachte krijgt, heeft u automatisch recht op bijstand van een advocaat. U kunt weigeren een verklaring aan de politie te geven, maar dat kan een negatieve werking hebben op de verdere behandeling van uw zaak. Uw advocaat kan u hierbij advies geven. Volgens de wet moet een verdachte na maximaal 48 uur worden vrijgelaten of worden voorgeleid aan de rechter-commissaris. Deze kan u voorlopige hechtenis opleggen.

Op het politiebureau worden al uw persoonlijke bezittingen, waaronder uw paspoort, eventuele andere identiteitspapieren en uw mobiele telefoon, van u afgenomen, in ruil voor een bewijs van afgifte. Kijk goed na of al uw bezittingen op de lijst staan genoteerd. Het paspoort blijft in het bezit van de Noorse politie tot aan uw vrijlating en vertrek uit Noorwegen. Uw andere eigendommen gaan gewoonlijk naar de detentie-inrichting waarnaar u wordt overgebracht. De politie behoort u te informeren over rechtsbijstand, bijstand van een tolk, contacten met de Nederlandse vertegenwoordiging en dergelijke. Wanneer dit niet voldoende gebeurt, is het verstandig dat u de Nederlandse vertegenwoordiging daarvan op de hoogte stelt door een persoonlijke brief te schrijven.

Bij vrijlating kunt u, indien uw paspoort niet meer geldig is of indien het paspoort door de politie niet is terugbezorgd, een tijdelijk reisdocument aanvragen bij de Nederlandse vertegenwoordiging. U betaalt daarvoor zelf de kosten. U dient er rekening mee te houden dat de behandelingsprocedure ongeveer 14 dagen in beslag neemt. De Nederlandse vertegenwoordiging kan u niet behulpzaam zijn bij het terugkrijgen en terugsturen van in beslaggenomen geld en bagage.

Ondervraging / verhoor

Bij elk verhoor door de rechter-commissaris dient in beginsel een advocaat aanwezig te zijn, tenzij u uitdrukkelijk verklaart daarvan af te zien. Indien de advocaat of tolk niet verschijnt en de rechter-commissaris toch wil dat het verhoor doorgaat, is het verstandig hiertegen protest aan te tekenen. Over het algemeen wordt het verhoor dan uitgesteld. Het komt overigens

regelmatig voor dat een advocaat niet aanwezig is, omdat hij het te druk heeft. Het kan voorkomen dat in de periode na uw aanhouding en voor een eventuele voorlopige hechtenis wordt geïsoleerd. Tijdens deze isolatieperiode heeft u recht op de aanwezigheid van de pro Deo advocaat en een tolk bij alle verhoren van de politie. Het is voor uw rechtszaak belangrijk om van dit recht gebruik te maken.

Voorlopige hechtenis

Als de rechter-commissaris van oordeel is dat u voor het voortgezet onderzoek langer vastgehouden moet worden, wordt u in voorlopige hechtenis genomen en naar een huis van bewaring gebracht. De gronden waarop iemand in voorlopige hechtenis kan worden genomen, zijn min of meer gelijk aan die in Nederland. Bij een delict met verdovende middelen kan de voorlopige hechtenis een aantal malen worden verlengd met 4 of 8 weken. Soms kan het heel lang duren voordat in een dergelijke zaak vonnis wordt gewezen. In de Noorse wet bestaat geen maximum voor de tijd dat iemand in voorarrest gehouden mag worden. De tijd die u in voorarrest heeft doorgebracht, wordt op uw eventuele straftijd in mindering gebracht.

| 27 |

Familieleden of een door u ingehuurd Nederlandse advocaat kunnen zich de moeite besparen om te trachten de beslissingen rond de voorlopige hechtenis te beïnvloeden. Pogingen daartoe of tot overplaatsing naar een huis van bewaring dicht bij de Nederlandse grens hebben geen enkel resultaat. Tijdens de periode van de voorlopige hechtenis kunnen bepaalde beperkingen opgelegd worden, zoals een verbod op contact met andere gearresteerden of familieleden. Van deze bevoegdheid, die nauwkeurig in de wet is omschreven, wordt zeker bij drugszaken veelvuldig gebruik gemaakt door de Noorse autoriteiten.

U bent niet verplicht om tijdens de voorlopige hechtenis te werken. Ook mag u in de regel uw eigen kleren blijven dragen. Voor het overige dient u zich te houden aan de leefregels van het huis van bewaring, die zijn vastgesteld in een reglement dat iedere gearresteerde bij binnenkomst krijgt.

Vrijlating op borgtocht

De Noorse praktijk leert dat buitenlanders met het oog op vluchtgevaar tijdens de voorlopige hechtenis geen vrijlating op borgtocht krijgen.

Voorlichtingsrapport reclassering

In Nederland is het gebruikelijk dat de rechtbank bij het bepalen van de strafmaat rekening houdt met de bevindingen in een sociaal rapport. De reclassering weet uit ervaring dat ook in Noorwegen dit soort gegevens belangrijk kunnen zijn. Het is vooral uw advocaat die dat het beste kan beoordelen en het verdient daarom aanbeveling dat u hierover eerst met hem of haar overleg pleegt. Komt u gezamenlijk tot de conclusie dat een sociaal rapport van nut kan zijn, dan is het van belang dat u dit zo snel mogelijk aan het Bureau Buitenland van RN laat weten. Taalproblemen en cultuurverschillen kunnen een goede communicatie tussen u, uw advocaat en de rechtbank in de weg staan. De beschikbaarheid van een voorlichtingsrapport, afgestemd op informatie die de rechtbank in het detentieland belangrijk vindt en vertaald in de taal van het detentieland, kan een positieve invloed hebben op de uiteindelijke strafbepaling. De beschikbaarheid van een voorlichtingsrapport biedt echter geen garantie tot strafvermindering.

| 28 |

In het rapport beschrijft een beëdigd reclasseringsmedewerker de omstandigheden waarin u verkeerde vóór uw arrestatie. Bijvoorbeeld het al dan niet wonen in gezinsverband, het hebben van werk of het volgen van een opleiding. En ook, indien nodig, feiten over uw levensloop, uw opvoeding, ernstige ziekten, en in een aantal gevallen eerdere contacten met justitie. Deze inlichtingen worden - alleen met uw toestemming - verzameld bij personen die u goed kennen, zoals familieleden, partner, werkgever, huisarts of maatschappelijk werker. Soms bevat het rapport een plan voor eventuele hulp die de reclassering kan bieden tijdens gevangenschap of erna. Het uitbrengen van een rapport is niet altijd mogelijk of zinvol. Wanneer u onvoldoende referenten opgeeft en weinig inlichtingen over u te krijgen zijn, is het niet mogelijk een rapport te schrijven. Als u al een strafblad heeft wordt er meestal geen rapport opgemaakt.

Uw advocaat ontvangt het rapport rechtstreeks van de Reclassering Nederland. Reclassering Nederland verzoekt de advocaat het rapport met u te bespreken. U kunt in overleg met uw advocaat beoordelen of u het

rapport wilt gebruiken voor uw rechtszaak en wanneer dit het beste kan. Er zijn voor u geen kosten verbonden aan het maken en vertalen van uw rapport. Het is van belang dat u dit rapport in een zo vroeg mogelijk stadium aanvraagt, temeer omdat er veel tijd mee gemoeid is. Een rapport vraagt u aan door het invullen en ondertekenen van een formulier dat de Nederlandse vertegenwoordiging u toestuurt na uw arrestatie of op uw verzoek.

Rechtszitting

Op de rechtszitting moet de advocaat aanwezig zijn en zo nodig een tolk. Wanneer u niet verschijnt op de rechtszitting kunt u bij verstek (afwezigheid) worden veroordeeld. U kunt ook voortvluchtig worden verklaard. Er kan dan een internationaal arrestatiebevel worden uitgevaardigd.

Noorwegen is in districten verdeeld. Het stelsel van rechtbanken kent drie niveaus:

1. De rechtbank voor onderzoeken verhoor (“*Forhørsrett*”) en de gewone rechtbank (“*Tingrett*”)
2. Het gerechtshof (“*Lagmannsrett*”)
3. De Hoge Raad (“*Høyesterett*”)

Er zijn in totaal vijf gerechtshoven (“*Lagmannsrett*”) en één Hoge Raad (“*Høyesterett*”). Wanneer het vooronderzoek in een zaak is afgesloten, bepaalt het Openbaar Ministerie voor welke misdrijven u aangeklaagd wordt (de tenlastelegging). De rechter-commissaris van de gewone rechtbank (“*Tingrett*”) of het gerechtshof (“*Lagmannsrett*”) beslist over de eventuele veroordeling.

Alle zaken worden in eerste instantie behandeld door de gewone rechtbank (“*Tingrett*”). Wanneer u een volledige bekentenis heeft afgelegd, kan ook de rechter-commissaris van de rechtbank (“*Forhørsrett*”) u veroordelen, mits u daarmee instemt. De behandeling van een strafzaak door de rechtbank (“*Tingrett*”) gebeurt door één rechter en twee lekenrechters. Zij nemen alle drie op gelijkwaardige wijze deel aan de beslissing van zowel de schuldvraag als de strafmaat. Bij het gerechtshof (“*Lagmannsrett*”) kan een lekenjury worden ingesteld als de gedetineerde een gevangenisstraf van 6 jaar of meer kan krijgen. Deze jury wordt per strafzaak aangewezen uit de plaatselijke

bevolking. Alleen de jury spreekt zich uit over de schuldvraag. Het kan gebeuren dat de rechter de uitspraak van de jury naast zich neerlegt en anders beslist.

Vonnis

De strafmaat is afhankelijk van het gepleegde delict en de mate van schuld. De strafsoorten in Noorwegen lijken op die in Nederland, maar er wordt doorgaans een beduidend hogere strafmaat gehanteerd dan in Nederland. Dat geldt zeker bij delicten met verdovende middelen. Bezit, invoer en handel in verdovende middelen gelden in Noorwegen als drie zware misdrijven. Deze misdrijven worden niet apart berecht, maar een combinatie hiervan kan verzwarend werken. De maximale gevangenisstraf in Noorwegen is 21 jaar.

Wanneer bij een drugsdelict de drugs in een auto worden aangetroffen, kan deze auto in beslag genomen worden. In verband met de motorrijtuigenbelasting die u in Nederland nog steeds moet betalen zolang de auto op uw naam staat, is het van belang de verbeurdverklaring toe te zenden aan de Rijksdienst voor het Wegverkeer in Veendam.

| 30 |

De Noorse rechter kan voorwaardelijke vrijheidsstraffen opleggen. Ook kan hij onder bepaalde voorwaarden de tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf opschorten. In de praktijk wordt deze mogelijkheid niet gebruikt als het om buitenlanders gaat die niet in Noorwegen wonen. Bij drugsdelicten wordt hiervan in het geheel geen gebruik gemaakt.

Hoger beroep

Indien u niet akkoord gaat met de uitspraak van de rechter, kunt u hiertegen in hoger beroep gaan. In dat geval vraagt u om een nieuwe beoordeling van de feiten en van het toegepaste recht. Een verzoek tot hoger beroep moet binnen twee weken na de veroordeling plaatsvinden. Of het zinvol is in hoger beroep te gaan, kunt u bespreken met uw advocaat. Alle verzoeken om beroep kunt u via uw advocaat indienen bij de commissie van rechters van de Hoge Raad. Deze commissie bestaat uit drie rechters. Uw beroep kan worden afgewezen, het vonnis kan nietig worden verklaard of er kan een nieuw vonnis worden uitgesproken. Wanneer u een verzoek tot hoger

beroep indient, moet u er rekening mee houden dat uw straf ook hoger kan uitvallen dan de oorspronkelijke straf. In de praktijk komt dit vaak voor. Bespreek de gevolgen van het instellen van hoger beroep altijd met uw advocaat.

De aanklager kan ook een verzoek tot hoger beroep indienen, omdat hij vindt dat de strafmaat te laag is vastgesteld. Wanneer de aanklager in hoger beroep gaat, kan uw straf uiteindelijk hoger uitvallen dan de oorspronkelijke straf.

- Hebt u een volledige bekentenis afgelegd bij de rechter-commissaris (“*Forhørsretten*”), dan kunt u via uw advocaat tegen de strafmaat beroep aantekenen bij de Hoge Raad (“*Høyesterett*”). De schuldvraag kan in dat geval niet meer betwist worden.
- Bent u het oneens met de uitspraak van de rechtbank (“*Tingrett*”), dan kunt u via uw advocaat voor de schuldvraag beroep indienen bij de commissie van rechters van de Hoge Raad (“*Kjæremålsutvalg*”) en voor de straftoemeting of toepassing van het recht kunt u beroep aantekenen bij de Hoge Raad. Ervaring heeft uitgewezen dat de commissie dergelijke verzoeken tot herziening van de schuldvraag slechts zeer zelden inwilligt.
- Wilt u na een beslissing van het gerechtshof (“*Lagmannsrett*”) tegen de strafmaat of de rechtstoepassing beroep aantekenen, dan kan dat ook bij de Hoge Raad. Over de schuldvraag kunt u niet in beroep gaan, omdat het vonnis definitief is.

Herroeping

Noorwegen kent nog een buitengewoon rechtsmiddel, namelijk de heropening van een zaak. Dit komt voor wanneer, nadat het vonnis is gewezen, nieuwe bewijzen naar voren komen die een nieuwe behandeling van de zaak noodzakelijk of gewenst maken. De rechtszaak wordt behandeld door de rechtbank die eerder in de zaak vonnis heeft gewezen. U kunt uw advocaat hierover raadplegen.

Straftijdverkorting

De volgende straftijdverkortingen zijn mogelijk in Noorwegen:

- **Vervroegde invrijheidstelling**

Gedetineerden in Noorwegen worden gewoonlijk vrijgelaten na het ondergaan van 2/3 van de opgelegde straf. U dient minimaal twee maanden van de opgelegde straf te hebben uitgezeten. In zeer uitzonderlijke gevallen kan al na het uitzitten van de helft van de straf voorwaardelijke invrijheidstelling worden verleend. De praktijk heeft uitgewezen dat een verzoek tot eerdere vrijlating de meeste kans van slagen heeft, wanneer u dit ongeveer 2 tot 3 maanden voor de beoogde datum van vrijlating indient.

Bij de beoordeling of u voor een vervroegde invrijheidstelling in aanmerking komt, wordt gekeken naar factoren zoals goed gedrag tijdens de detentie, het hebben van een vaste werkkring en huisvesting. Het Bureau B&BB van Reclassering Nederland kan instanties die moeten beslissen over uw vervroegde invrijheidstelling schriftelijke informatie over uw sociale omstandigheden verschaffen. Dit kan alleen met uw instemming en op verzoek van de advocaat of een andere instantie.

- **Gratie**

De beslissing over gratieverlening ligt formeel bij de Koning, maar feitelijk neemt het ministerie van Justitie de beslissing. Uw advocaat kan het verzoek tot gratie indienen. Dit is niet noodzakelijk, maar het is wel aan te bevelen.

Uitlevering

Wanneer u in Noorwegen wordt gearresteerd als gevolg van een verzoek tot uitlevering van de Nederlandse of soms ook andere buitenlandse justitie, geldt een andere procedure voor het strafproces. De Noorse autoriteiten bemoeien zich dan niet met de schuldvraag. Voor de procedure in Noorwegen is het alleen van belang dat het desbetreffende land tijdig de uitleveringspapieren heeft ingediend en dat de geldende verdragen juist zijn toegepast. Bij uitlevering blijft u in de gevangenis in afwachting van de behandeling van het uitleveringsverzoek. Deze afhandeling duurt meestal enkele maanden. Dit hangt onder meer af of u beroep tegen de uitlevering heeft aangetekend.

Wanneer Nederland de uitlevering heeft verzocht, is het gebruikelijk dat de tijd die u in de buitenlandse gevangenis heeft doorgebracht, wordt afgetrokken van de uiteindelijke gevangenisstraf. Na het afronden van de uitleveringsprocedure haalt de Nederlandse dan wel buitenlandse politie u op. Daarnaast kunt u door Nederland aan Noorwegen worden uitgeleverd onder de voorwaarde dat u na veroordeling de opgelegde straf in Nederland mag uitzitten. Dit betekent dat u na veroordeling door de Noorse autoriteiten een zogenaamd verzoek tot wedertoelating en uitzitten van de straf in Nederland moet indienen. Een dergelijk verzoek moet u zelf indienen na de definitieve veroordeling. De procedure van overplaatsing start niet automatisch, maar alleen als u er zelf om vraagt.

6. Mogelijkheid tot strafoverdracht

Algemeen

Het is onder bepaalde voorwaarden en na toestemming van de verantwoordelijke autoriteiten mogelijk, uw (rest)straf in Nederland uit te zitten.

Dat heet strafoverdracht. Er zijn drie mogelijkheden voor strafoverdracht:

1. De **WOTS**¹ geldt voor landen buiten de EU waar Nederland een verdrag tot overbrenging mee heeft afgesloten én voor die EU-landen waar de WETS nog niet in werking is. Nederland en het land waar u gedetineerd bent, mogen een verzoek tot overbrenging naar Nederland weigeren zonder u daarvoor een reden op te geven.
2. De **WETS**² geldt alléén voor landen binnen de EU die de WETS hebben opgenomen in hun nationale wetgeving. Nederland heeft dit in 2012 gedaan. Strafoverdracht vindt onder de WETS-regelgeving plaats, tenzij u vóór 5 december 2011 veroordeeld bent. In dat geval geldt nog de WOTS.
3. Caraïbisch Nederland, Aruba, Curaçao en St. Maarten kennen een eigen uitvoeringswet voor strafoverdracht. Deze wordt **LOTS**³ genoemd.

| 35 |

In Noorwegen zijn de WOTS en de LOTS van toepassing.

¹ 'Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen'

² 'Wet wederzijdse Erkenning en Tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke Sancties'

³ 'Landsverordening inzake de Overdracht Tenuitvoerlegging van Strafvonnissen'

Aanvraagprocedure

U kunt bij de gevangenisdirectie aangeven, dat u in aanmerking wilt komen voor de WOTS/LOTS. Bij de WETS kunt u niet zelf een verzoek tot overbrenging indienen. Alléén het land waar u bent veroordeeld, mag dit doen. De Nederlandse vertegenwoordiging kan u informatie geven over de lokale procedures met betrekking tot het aanvragen van de WOTS/WETS.

Meer weten?

WOTS/WETS

In Nederland valt strafoverdracht onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie in Den Haag. U kunt contact opnemen met de afdeling Internationale Overdracht Strafvonnissen (IOS) van dit ministerie via de Informatielijn WETS/WOTS: 088 072 5963. Ook uw contactpersoon en uw advocaat kunnen dit nummer bellen als zij vragen hebben over strafoverdracht. Of kijkt u op de website:

www.dji.nl/onderwerpen/strafoverdracht-wots-en-wets.aspx.

LOTS

Strafoverdracht valt aan de kant van Caraïbisch Nederland en Curaçao onder de verantwoordelijkheid van de Procureur Generaal en op Aruba en Sint Maarten is de Minister van Justitie verantwoordelijk voor strafoverdracht. Wilt u meer weten dan kunt u contact opnemen met deze instanties. U vindt de adresgegevens in de bijlagen van deze brochure.

7. Tot slot

Het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Nederlandse vertegenwoordiging zijn er voor u om u, daar waar mogelijk en toegestaan, bij te staan en te helpen. Alle informatie die u, uw familie of uw vrienden aan het ministerie van Buitenlandse Zaken of de Nederlandse vertegenwoordiging geven, blijft vertrouwelijk.

Hoe vindt u een ambassade of consulaat

In de hoofdsteden van de meeste landen kunt u een Nederlandse vertegenwoordiging vinden. Adressen van Nederlandse vertegenwoordigingen vindt u op: www.rijksoverheid.nl, in het lokale telefoonboek of bij de lokale autoriteiten.

Honoraire consuls

Nederland wordt in veel landen en plaatsen vertegenwoordigd door een honorair consul. Dit zijn vaak mensen uit het bedrijfsleven, die naast hun normale werkzaamheden de Nederlandse belangen behartigen in een bepaald land of gebied dat zij goed kennen. De honoraire consul is niet altijd een Nederlander. Met sommige honoraire consuls kunt u daarom alleen Engels of een derde taal spreken.

8. Bijlagen

Bijlage 1 Adreslijst Nederlandse vertegenwoordiging

Noorwegen

Ambassade te Oslo

Oscarsgate 29

0244 Oslo

Noorwegen

T +47 23 333 610

F +47 23 333 601

E nlgovosl@online.no

Consulaat Bergen

Møllendalsveien 1 A

5009 Bergen

Postboks 13 sentrum

5803 Bergen

T +47 55 560 620

F +47 55 560 622

E monica.salthella@formue.no

Consulaat Larvik

Jegersborggate 9

3251 Larvik

Postboks 18 sentrum

3251 Larvik

T +47 90 059 505

E hansen@nlkonsulat.no

Consulaat Stavanger

Forusbeen 78

4033 Stavanger

T +47 51 800 000

E ragnavald.albretsen@seabrokers.no

Consulaat Tromsø

Sjølundveien 7B

9000 Tromsø

Postboks 2504

9267 Tromsø

T +47 90 175 401

E bjorn@kaldhol.as

Consulaat Trondheim

Pier 2 Bnr 10

7010 Trondheim

Postboks 2190

7412 Trondheim

T +47 73 539 348

F +47 73 539 973

E ivar@jps.no

Bijlage 2 Overige nuttige adressen

Nederland

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directie Consulaire Zaken en Visumbeleid
Afdeling Consulaire Aangelegenheden (DCV/CA)
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
T +31 (0)70 348 5050
F +31 (0)70 348 5256
E dcv-ca@minbuza.nl

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Dienst Justitiële Inrichtingen
Afdeling Internationale Overdracht Strafvonnissen (IOS)
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
WOTS Informatielijn (bereikbaar op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur Nederlandse tijd)
T +31 (0)88 072 5963
F +31 (0)88 072 5874
E ios@dji.minjus.nl

| 41 |

Reclassering Nederland/Bureau Buitenland

Postbus 136
3500 AC Utrecht
T +31 (0)30 287 9900
F +31 (0)30 287 9998
E buitenland@reclassering.nl

Stichting Prisonlaw

Panamalaan 6B
1019 AZ AMSTERDAM
T +31 (0)20 663 3397
F +31 (0)20 693 9980
E info@prisonlaw.nl

Aruba

Arubaanse Stichting voor Reclassering en Kinderbescherming 1961

Windstraat 19

Oranjestad, Aruba

T +297 (5)82 1496 / 2491 / 8494

F +297 (5)83 0084

Vertegenwoordiging van Nederland in Aruba (VNO)

L.G. Smith Boulevard 44

Oranjestad, Aruba

T +297 (5)25 2866 | +31 (0)70 426 8905

F +297 (5)25 2850

E info@vno.minbzk.nl

Parket Procureur-Generaal Aruba

Havenstraat 2. Oranjestad, Aruba

T +297 (5)82 1415

F +297 (5)83 8891

| 42 |

Curaçao

Vertegenwoordiging van Nederland in Willemstad, Curaçao (VNW)

Scharlooweg 55

Willemstad, Curaçao

T +599 (9)434 3200

F +599 (9)461 4705

E info@vnw.minbzk.nl

Stichting Reclassering Curaçao

Scharlooweg 154-156

Curaçao

T +599 (9)461 1832

F +599 (9)465 5105

Parket Procureur-Generaal Curaçao

Wilhelminaplein 4

Willemstad, Curaçao

T +599 (9)463 4111

F +599 (9)461 3786

St. Maarten

Vertegenwoordiging van Nederland in Philipsburg, St. Maarten (VNP)

Frontstraat 26

Phillipsburg, St. Maarten N.A.

Postbus 502

T +1 721 (5)43 0140/41

F +1 721 (5)43 0142

E info@vnp.minbzk.nl

Bonaire

Stichting Reclassering Bonaire

Gallery Shopping Mall

Kaya LD Gerharts Nr. 8

Bonaire

T +599 (7)173 288

F +599 (7)173 287

Bijlage 3 Landenlijst

Andorra	Italië	Portugal
Australië	IJsland	Roemenië
België	Japan	San Marino
Bulgarije	Kroatië	Singapore
Canada	Letland	Slovenië
Cyprus	Liechtenstein	Slowakije
Denemarken	Litouwen	Spanje
Duitsland	Luxemburg	Tsjechië
Estland	Malta	Vaticaanstad
Finland	Monaco	Verenigd Koninkrijk
Frankrijk	Nieuw Zeeland	Zweden
Griekenland	Noorwegen	Zwitserland
Hongarije	Oostenrijk	
Ierland	Polen	

Bijlage 4 Adressen van detentiecentra

Noorwegen

Åna Fengsel

4365 Nærbø

T +47 51 799 000

F +47 51 799 100

Bastøy fengsel

Postboks 100

3191 Horten

T +47 33 083 700 / 33 083 728

F +47 33 083 727

Berg kretsfengsel

Søndre Berg 30

3125 Tønsberg

Postboks 2120

3102 Tønsberg

T +47 33 307 300

F +47 33 369 402

Bergen fengsel

Steinestøvegen 401

5109 Hylkje

Postboks 224 Ulset

5873 Bergen

T +47 55 393 600

F +47 55 393 650

Bjørgvin Fengsel

Olav Bjordalsvei 63
5111 Breistein
Postadres:
Postboks 184 Ulset
5873 Bergen
T +47 55 251 190
F +47 55 251 191

Bredtveit Kvinnefengsel

Trondheimsvn. 375
0935 Oslo
T +47 22 803 420
T +47 22 803 426 voor bezoek
F +47 22 258 633

| 48 |

Open gedeelte
Bredtveitveien 2B
0950 Oslo
T +47 22 804 100
F +47 22 804 109

Drammen Kretsfengsel

Erik Børresens allé 20
3015 Drammen
T +47 32 219 800
F +47 32 219 850

Eidsberg Fengsel

Vandugbakken 89
1850 Mysen
Postadres:
Havnås
1860 Trøgstad
T +47 69 845 780
F +47 69 845 790

Fredrikstad Kretsfengsel

Tøihusgate 42
1632 Fredrikstad
Postboks 55
1629 Gamle Fredrikstad
T +47 69 324 800
F +47 69 324 792

Halden fengsel

Justisveien 10
1787 Berg i Ostvold
Postboks 1094
1787 Berg i Ostvold
T +47 69 214 600
F +47 69 214 996

Hamar Fengsel

Postboks 590
2304 Hamar
T +47 62 543 650
F +47 62 543 651

Haugesund Fengsel

Skillebekgate 10
5515 Haugesund
T +47 52 705 400
F +47 52 705 410

Ila fengsel

Jøssingveien 33
1359 Eiksmarka
Postboks 150
1332 Østerås
T +47 67 161 000 (keuzemenu 5 voor bezoek)
F +47 67 161 013

Kongsvinger fengsel gamle

Eiler Baanrudveien 8

2214 Kongsvinger

T +47 62 888 150

F +47 62 888 160

Nye Kongsv. kretsfengsel

Vardåsvei 190

2214 Kongsvinger

T +47 62 888 450

F +47 62 888 460

Kristiansand fengsel

Rådhusgate 34

4605 Kristiansand

T +47 38 120 040

F +47 38 120 041

| 50 |

Moss Fengsel

Postboks 306

Kirkegaten 14

1530 Moss

T +47 69 244 050

F +47 69 244 054

Oslo Fengsel

Akebergveien 11

0650 Oslo

Postadres

Postboks 9292

0134 Oslo

T +47 23 301 500

F +47 23 301 898

Ravneberget kvinnefengsel

Ravneberget 1
1708 Sarpsborg
Postadres
Pb 1093 Valaskjold
1705 Sarpsborg
T +47 69 115 800
F +47 69 115 801

Ringerike Kretsfengsel

Justinveien
3533 Ringerike
Postboks 40
3533 Tyrstrand
T +47 33 207 400
F +47 32 207 590

Sarpsborg Fengsel

Bryggeriveien 7
1777 Sarpsborg
Postboks 180
1701 Sarpsborg
T +47 69 155 033
F +47 69 153 210

Sem fengsel

Semsbyveien 104
3170 Sem
T +47 33 207 200
F +47 33 368 141

Stavanger Fengsel

Postboks 5031
Grødemsveien 30
4084 Stavanger
T +47 51 733 100
F +47 51 733 101

Telemark Fengsel avd Skien

Rødmyrlia 43
3735 Skien
Postboks 2720 Kjørbekk
3702 Skien
T +47 35 900 500
F +47 35 900 505

Tromsø fengsel

Balders vei 15
9019 Tromsø
T +47 77 608 600
F +47 77 608 670

Trondheim fengsel

Nermarka 2
7047 Trondheim
T +47 73 826 000
F 47 73 901 210

Ullersmo Landsfengsel

Ullersmoveien
2040 Ullensaker
Postboks 2
2041 Kløfta
T +47 63 927 300
F +47 63 927 301

Vadsø Fengsel

Dr. Skogsholms gate 2
9800 Vadsø
T +47 78 941 100
F +47 78 951 478

Vestoppland f. avd. Gjøvik

Skolegata 1

2821 Gjøvik

T +47 61 136 340

F +47 61 136 341

Vik i Sogn fengsel

Postboks 163

6891 Vik i Sogn

T +47 57 696 500

F +47 57 696 501

IJsland

Fangselsið i Kópavogi

Kópavogsbraut 17

200 Kópavogur

Island

T +354 564 1290

Litla-Hraun

820 Eyraðakka

Island

T +354 48 09 000

F +354 48 09 004

Bijlage 5 Woordenlijst

Juridische woorden in het Noors

arrestasjon arrestatie

rett til rettshjelp recht op rechtshulp

rett til å tie recht om te zwijgen

varetekt voorlopige hechtenis

etterforskning onderzoek

tiltale officiële aanklacht

erklærer seg skyldig schuldig pleiten

bot/mulkt boete

anke/påkjære in hoger beroep gaan

forsvarer verdediger

aktor aanklager

advokat advocaat

oppnevnt advokat (på statens bekostning) pro deo advocaat

advokat privé advocaat

dommer rechter

forhørsdommer rechter-commissaris

høyesterett Hoge Raad

rettshjelp rechtshulp

domstol rechtbank

rettsmøte hoorzitting

rettsak rechtszitting

kausjon borgtocht

betinget løslatelse voorwaardelijk invrijheidstelling

Praktische woorden en zinnen in het Noors

Ik zou een bezoek willen brengen aan *Jeg skulle gjerne besøk*

een directeur *direktøren*

een onderdirecteur *visedirektøren*

een pater/dominee *en prest (katolsk/protestantisk)*

een sociaal werker *en sosialarbeider*

een arts (ik wil graag naar de ziekenboeg) *en lege (jeg vil gjerne til sykeavdelingen)*

een tandarts *en tannlege*

een kapper *en frisør*

Ik zou graag willen schrijven/bellen naar *Jeg skulle gjerne skrevet/ringt til*

mijn vrouw/mijn man *min kone/min mann*
mijn broer/mijn zuster *min bror/min søster*
mijn verloofde *min forlovede*
mijn ouders *mine foreldre*
mijn advocaat *min advokat*
de douane autoriteiten *tollmyndighetene*
de Nederlandse ambassade *den nederlandske ambassade*
Ik heb een tolk nodig *Jeg trenger en tolk*
Ik zou graag: *Jeg skulle gjerne:*
werken, sporten *arbeide, trene*
kopen, huren *kjøpe, leie*
ontvangen, bestellen *motta, bestille*
een televisie/radio et fjernsynsapparat (tv) / radio
kleding/schoenen *klær / sko*
postzegels/enveloppen *frimerker / konvolutter*
balpen/potlood *pen/blyant*
schrijfpapier *skrivepapir*
telefoonkaart *telefonkort*
een krant/tijdschrift/boeken *en avis / tidsskrift / bøker*
zeep/tandpasta/tandenborstel *såpe / tannkrem / tannbørste*
scheerapparaat/scheerzeep *barbermaskin/barkerkrem*
een handdoek/kam/schoenpoets/borstel et håndkle / kam / skokrem / skobørste
wc papier *dopapir*
tabak / sigaretten / lucifers *rulletobakk / sigaretter / fyrstikker*
vruchten / groente / brood / water / vlees *frukt / grønnsaker / brød / vann / kjøtt*
medicijnen *medisiner*
Ik ben ziek *Jeg er syk*
Ik heb koorts *Jeg har feber*
Ik heb kiespijn *Jeg har tannpine*
Ik wil een geneeskundig onderzoek *Jeg vil gjerne ha en medisinsk undersøkelse*
Ik heb hoofdpijn *Jeg har hodepine*
Ik heb keelpijn *Jeg har vondt i halsen*
mijn arm/been doet pijn *Jeg har vondt i armen/benet*
Ik heb buikpijn *Jeg har vondt i magen*
Ik heb een hartprobleem *Jeg har problemer med hjertet*
hoge/lage bloeddruk *høyt blodtrykk/lavt blodtrykk*
Ik heb een speciaal dieet nodig *Jeg trenger en spesiell diét*
Ik begrijp/Ik begrijp niet *jet skjønner/jeg skjønner ikke*

Ik heb problemen met mijn werk/gezondheid *Jeg har problemer med mitt arbeide/min helse*

mijn celmaat *min cellekamerat*

Zou u mij kunnen helpen *Kan du hjelpe meg*

Ik heb geld nodig van mijn rekening om te kopen *Jeg trenger penger fra min konto for å kjøpe*

Zou ik een cel kunnen delen met een Nederlander *Jeg vil gjerne dele en celle med en nederlander*

Ik wil graag een cursus volgen *Jeg vil gjerne gå på et kurs*

Ik wil graag een verzoek tot uitwijzing indienen *Jeg vil gjerne levere en søknad om utvisning*

Ik wil graag het formulier voor overplaatsing naar Nederland *Jeg vil gjerne ha et skjema for overføring til Nederland*

Deze brochure is een uitgave van:
Het ministerie van Buitenlandse Zaken

Directie:
Consulaire Zaken en Visumbeleid
Afdeling Consulaire Aangelegenheden
(DCV/CA)

Postbus 20061 | 2500 EB Den Haag
www.rijksoverheid.nl
© Buitenlandse Zaken | april 2015

Opmaak:
Xerox/OBT

15BUZ85691